

PROF.MR. H. BECKMAN

Toezicht en rechtspleging inzake jaarrekeningen

O & F

28

Nr. 60 / april 2004

De Nederlandse voorschriften omtrent de jaarrekening en het jaarverslag (= bestuursverslag) zoals opgenomen in of krachtens Titel 9 Boek 2 BW zijn hoofdzakelijk terug te voeren op de Europese jaarrekeningrichtlijnen. Het gaat hierbij om de Vierde EEG-richtlijn inzake de enkelvoudige jaarrekening, de Zevende EEG-richtlijn inzake de geconsolideerde jaarrekening en de bijzondere jaarrekeningrichtlijnen voor banken en verzekeringsmaatschappijen. Daardoor is er in de Europese Unie een geharmoniseerde wetgeving op het gebied van jaarverslaggeving ontstaan. Ook in diverse landen die partij zijn bij de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte (EER) zijn deze richtlijnen verwerkt. De in of krachtens Titel 9 Boek 2 BW uitgevaardigde voorschriften vormen derhalve de Nederlandse uitwerking van de Europese jaarrekeningvoorschriften. Sommige van die voorschriften zijn in een AMvB opgenomen. Te noemen zijn het Besluit waardering activa dat over waardering tegen actuele waarde gaat, het voor BV's, NV's, banken, verzekeringsmaatschappijen en beleggingsinstellingen geldende Besluit modellen jaarrekening en het Besluit jaarrekening banken. Recent is in de wet nog de mogelijkheid geïntroduceerd om voor het jaarverslag (bestuursverslag) bij AMvB nadere regels te stellen.

In de Nederlandse regels zijn ook sporen terug te vinden van de tot 1984 geldende regels welke waren terug te voeren op de Wet op de jaarrekening van ondernemingen (WJO). In het bijzonder raakt dit de doelbepalingen van de jaarrekening:

'[...] het volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd geven van een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voorzover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en liquiditeit van de rechtspersoon'.

Hierin vindt de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) – een privaatrechtelijk samenwerkingsverband van jaarrekeningopstellers, gebruikers en accountants – gelet op een uitlating van de minister van Justitie eind jaren zestig van de vorige eeuw zijn bestaansrecht door dergelijk normen te inventariseren en te toetsen. Het resultaat van deze werkzaamheden vindt zijn weerslag in de RJ-richtlijnen. Hierbij heeft het begrip 'richtlijn' geen voor lidstaten of ondernemingen verbindende betekenis zoals dit wel het geval is als gesproken wordt over Europese jaarrekeningrichtlijnen.

De Nederlandse wet biedt ook de mogelijkheid als de internationale vertakking dit rechtvaardigt de jaarrekening op te stellen volgens normen die in het maatschappelijk verkeer in een van de andere lidstaten van de EU als aanvaardbaar worden beschouwd, mits voldaan wordt aan het Nederlandse wettelijk vereiste inzicht. Deze bepaling is wat ongelukkig geformuleerd, omdat een bepaling als normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd, in de andere EU-landen, evenals in de Europese jaarrekeningrichtlijnen, onbekend is. In deze landen en richtlijnen houdt de doelbepaling in dat een getrouw beeld moet worden gegeven van de financiële positie, het vermogen en het resultaat.

De genoemde doelbepaling van de Europese jaarrekeningrichtlijnen gaat ervan uit dat, als de richtlijn-bepalingen worden nageleefd, een getrouw beeld wordt gegeven. Mocht dit ontoereikend zijn, dan moeten aanvullende inlichtingen worden verschaft. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan van een bepaling van de richtlijnen worden afgeweken. De weergegeven verhouding tot het geven van aanvullende informatie dan wel het in een uitzonderlijk geval afwijken van de voorschriften is de grondgedachte van de Europese jaarrekeningregels. Alleen in Nederland wordt een afwijkende filosofie in het voetspoor van de wetsgeschiedenis aangehouden, waardoor tot

ruimere schaal dan communautair geoorloofd afwijkingen van de wet plaatsvinden.

Blijkens een aanhangig wetsvoorstel wil de wetgever toestaan dat onder Titel 9 Boek 2 BW vallende ondernemingen gebruik mogen maken van de internationale verslaggevingsstandaarden van de International Accounting Standards Board (IASB), mits zij dan alle standaarden toepassen. Als dit wetsvoorstel wet wordt brengt dit mee dat deze standaarden tevens deel uitmaken van de krachtens Boek 2 BW uitgevaardigde regels. Blijkens communautaire regels is de voorwaarde voor de toepassing van deze standaarden dat zij per verordening door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Voormeld wetsvoorstel voorziet hierin niet. Dit wetsvoorstel stelt voorts dat als onder Titel 9 Boek 2 BW vallende ondernemingen niet kiezen voor de standaarden van de IASB, zij moeten vermelden of hun jaarrekeningen in overeenstemming met de RJ-richtlijnen zijn opgesteld. De RJ verwerkt in zijn richtlijnen nagenoeg letterlijk de standaarden van de IASB.

Voor aan een binnen de Europese Unie beursgenoteerde onderneming is voorts van belang de Europese IAS-verordening van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. In deze Verordening zijn de internationale verslaggevingsstandaarden van de IASB aangewezen als verplicht voor de geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde ondernemingen, met de bevoegdheid voor de lidstaten de toepassing toe te staan of voor te schrijven voor de enkelvoudige jaarrekening alsmede om de toepassing uit te breiden tot niet-beursgenoteerde ondernemingen. Deze standaarden waarvan het de bedoeling is dat zij vanaf 1 januari 2005 – in een beperkt aantal gevallen vanaf 1 januari 2007 – gaan gelden, moeten afzonderlijk bij verordening zijn goedgekeurd door de Europese Commissie en zijn gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. De regels uit de IAS-verordening en de goedkeuringsverordeningen werken rechtstreeks zodat behoudens uitvoeringswetgeving geen nadere Nederlandse regels vereist zijn. Nadere regels zijn wel vereist voorzover zij samenhangen met kapitaalbescherming, accountantscontrole en openbaarmakingsplicht.

De vraag die opkomt, is in welke mate gewaarborgd is dat de toepasselijke voorschriften op de juiste wijze worden toegepast en op welke wijze de naleving kan worden bereikt voorzover regels niet zijn nageleefd. Alvorens daarop in te gaan, ga ik eerst na voor welke ondernemingen Titel 9 Boek 2 BW (met inachtneming van komende wijzigingen) geldt.

Toepassing Titel 9 Boek 2 BW

Op de jaarrekeningen met jaarverslag en overige gegevens van NV's, BV's, onderlinge waarborgmaatschappijen, coöperaties, verenigingen en stichtingen met een netto-omzet van 50% of meer van die voor rechtspersonen met klein jaarrekeningregime, banken ongeacht hun rechtsvorm alsmede voor v.o.f.'s en c.v.'s waarvan alle vennoten kapitaalvennootschappen zijn naar buitenlands recht, zijn de bij of krachtens Titel 9 Boek 2 BW uitgevaardigde voorschriften over de jaarrekening en het jaarverslag van toepassing. Tevens zijn enkele andere voorschriften uit het BW van toepassing, zoals die betreffende de ondertekening en kunnen enkele bepalingen uit het BW aan de orde komen, zoals het geval kan zijn bij fusies, splitsingen en de structuurregeling. Ook in of krachtens bijzondere wetten uitgevaardigde regels kan Titel 9 Boek 2 BW – al dan niet in gewijzigde vorm en al dan niet met aanvullingen – van toepassing zijn verklaard. Ik noem als voorbeeld de Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen waarin op de formeel buitenlandse vennootschap Titel 9 Boek 2 BW van toepassing is verklaard, tenzij het recht van een andere EU-staat toepasselijk is of het recht van een EER-land alsmede van toepassing zijn de Europese jaarrekeningrichtlijnen.

Andere voorbeelden betreffen de in Nederland gevestigde effecteninstelling en de Wtb-beleggingsinstelling. Op grond van het Besluit toezicht effectenverkeer moeten voorzover zulks al niet rechtstreeks uit Boek 2 BW voortvloeit de jaarrekening en het jaarverslag zoveel mogelijk overeenkomstig Boek 2 BW worden opgesteld. Voor in andere EU-staten gevestigde effecteninstellingen moet de opstelling overeenkomstig de Europese jaarrekeningrichtlijnen plaatsvinden en voor buiten de EU gevestigde effecteninstellingen op gelijkwaardige wijze (artikel 7 Bte). Voor Wtb-beleggingsinstellingen geldt, voorzover Titel 9 Boek 2 BW al niet rechtstreeks van toepassing is, de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW van overeenkomstige toepassing zijn op Wtb-beleggingsinstellingen (artikel 19 Btb). Ook zijn aanvullende eisen omtrent de toelichting en de overige gegevens opgenomen (artikel 21 Btb).

Buiten de commerciële sfeer is te wijzen op de jaarrekeningvoorschriften voor woningcorporaties en zorginstellingen. Op de jaarrekening en het jaarverslag van woningcorporaties is een groot deel van Titel 9 Boek 2 BW van overeenkomstige toepassing verklaard met enkele aanvullende vereisten (artikel 26 Besluit beheer sociale-huursector). Ook op de jaarrekening en het jaarverslag van zorginstellingen is Titel 9 Boek 2 BW grotendeels van overeenkomstige toe-

passing verklaard met deels aanvullende en deels vervangende dan wel afwijkende eisen (Besluit regeling jaarverslaggeving zorginstellingen).

Opstellers van jaarrekeningen

Op de rechtspersonen, vennootschappen, instellingen en ondernemingen die vallen onder Titel 9 Boek 2 BW of waarop Titel 9 geheel of ten dele van overeenkomstige toepassing is, dan wel in de toekomst onderworpen zijn aan de Europese IAS-verordening, rust de plicht de toepasselijke vereisten ter zake van de inhoud van de jaarverslaggeving na te leven en zorg te dragen dat de jaarverslaggeving er tijdig is. In de interne verhoudingen rust deze plicht op het bestuur onder toezicht van de raad van commissarissen. Hieruit blijkt dat in de interne organisatie van de desbetreffende onderneming reeds de waarborgen moeten zijn begrepen dat aan de toepasselijke eisen tijdig wordt voldaan. Daarin kan een interne accountantsdienst een belangrijke bijdrage leveren.

Externe accountants

In de regel zijn de hier aan de orde zijnde ondernemingen en instellingen onderworpen aan controle door een openbaar accountant. Is ten onrechte geen accountant benoemd, dan kan iedere belanghebbende in rechte bij de rechtbank van de woonplaats van de onderneming de naleving van de accountantscontroleplicht vorderen (artikel 2:393 lid 7 BW). Het oordeel van de openbaar accountant moet van grote betekenis worden geacht voor het standpunt dat de raad van commissarissen zal innemen met betrekking tot de door het bestuur opgestelde jaarverslaggeving. Het is dan ook vanzelfsprekend dat het accountantsverslag ook naar de raad van commissarissen ter bespreking moet gaan. In de door de openbaar accountant af te geven accountantsverklaring moet hij ook vermelden eventuele tekortkomingen in de naleving van de bepalingen waarvan de verslaggeving is getoetst. Deze accountantsverklaring is van betekenis voor het orgaan dat over de vaststelling van de jaarrekening beslist. In de regel gaat het hierbij om de algemene vergadering van aandeelhouders. Zonder kennisgeving van de accountantsverklaring kan de jaarrekening niet vastgesteld worden behoudens aanwezigheid van een wettige grond voor het ontbreken van een accountantsverklaring.

Het begrip 'openbaar accountant' is synoniem met 'externe accountant'. Er is echter in voorbereiding een wet waarin met het oog op de waarborging van de publieke functie van de accountantsverklaring en ter bevordering van de transparantie van de financiële

markten eisen worden gesteld aan accountantsorganisaties en externe accountants en waarin onafhankelijk publiek toezicht wordt gevestigd op accountantsorganisaties, in het bijzonder voor controles bij organisaties van openbaar belang (Wet toezicht accountantsorganisaties). Het beoogde toezicht heeft betrekking op een ieder die ten behoeve van het maatschappelijk verkeer wettelijke controles van periodieke verantwoordingen verricht met het oogmerk het afgeven van accountantsverklaringen. Degene die dergelijke controles verricht, wordt de externe accountant genoemd. Hij moet aan specifieke in de wet genoemde vereisten voldoen en staat op een lijst die ter inzage ligt bij de accountantsorganisatie waar hij werkzaam is. De houder van een vergunning om controles te verrichten wordt aangeduid met 'accountantsorganisatie'. Het is de bedoeling dat het toezicht op accountantsorganisaties wordt opgedragen aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De AFM kan aan de accountantsorganisatie die aan de vereisten niet voldoet, aanwijzingen geven en kan dwangsommen opleggen, evenals bestuurlijke boetes. Ook kan de AFM het betrokken feit, het overtreden voorschrift en persoonsgegevens publiekelijk bekend maken. Tegen besluiten van de AFM wordt beroep opengesteld. Voorts bestaat het voornemen om bij een nog aan te wijzen rechtbank een accountantskamer in te stellen die bevoegd is tuchtrechtelijke maatregelen tegen een externe accountant te treffen, met hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Klachten kunnen ook door de AFM worden ingediend. Daarop vooruitlopend kan de AFM aan de accountantskamer schorsing vorderen. De huidige tuchtrechtspraak komt dan in de gevallen waarin de Wet toezicht accountantsorganisaties gaat gelden, te vervallen.

Toezicht externe verslaggeving

Naast het aangekondigde externe toezicht op accountantsorganisaties is er ook aangekondigd dat er extern toezicht op de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen komt. Een voorontwerp van wet is eind november 2003 gepubliceerd. Blijkens dit voorontwerp wordt gedacht aan ondernemingen met een statutaire zetel in Nederland met notering aan een beurs binnen de Europese Unie. Het is de bedoeling alle externe financiële rapportages onder achteraf toezicht te stellen van de AFM. Dit toezicht wordt dan uitgeoefend op door de onderneming bij de AFM gedeponeerde stukken die door de AFM in een openbaar register worden opgenomen. In het wetsvoorstel zal tevens ingegaan worden op de verhouding tot de openbaarmaking ten

kantore van het handelsregister zoals in het BW voorgeschreven en waaromtrent is voorgeschreven dat iedere belanghebbende bij de rechtbank van de woonplaats van de onderneming de naleving van de openbaarmakingsplicht kan vorderen. Het toezicht van de AFM gaat zich richten op de naleving van de Europese en nationale regels van de financiële verslaggeving, met als aspecten:

- juiste en consequente toepassing van de toepasselijke internationale verslaggevingsregels;
- consistentie van bestuursverslag met jaarrekening;
- compliance overige toepasselijke verslaggevingsvoorschriften;
- tijdige publicatie.

Gedacht wordt hierbij aan een stelsel van toezicht waarbij financiële verslagen door middel van een selectieve steekproef worden onderzocht met ruimte voor thematische onderzoeken, mede met het oog op de vergelijkbaarheid van gegevens. Ook kan de AFM onderzoek op basis van klachten verrichten, maar zal daartoe niet verplicht zijn. Klachten zullen voor de AFM met name een signaalfunctie hebben. Met het oog op het toezicht kan de AFM aanvullende informatie opvragen en kan de AFM medewerking afdwingen door dwangsommen en/of bestuurlijke boetes. Een onderneming kan door de AFM gedwongen worden om bepaalde passages in haar verslaggeving aan te passen dan wel aanvullende informatie naar buiten te brengen. Ook kan de AFM een onderneming dagvaarden voor de Ondernemingskamer.

Ondernemingskamer

Elke rechtspersoon, vennootschap, bank en formeel buitenlandse vennootschap waarop Titel 9 Boek 2 BW van toepassing is kan blijkens Titel 11 van Boek 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) wegens het niet voldoen aan de bij of krachtens het BW gestelde voorschriften ter zake van de jaarrekening met bestuursverslag en overige gegevens onderworpen worden aan het oordeel van de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam, met uitzondering van de accountantsverklaring. Tot die bij of krachtens het BW uit te vaardigen voorschriften behoren in de toekomst ook de internationale verslaggevingsstandaarden van de IASB, als onder Titel 9 Boek 2 BW vallende rechtspersonen voor de toepassing van die standaarden opteren. Is een beleggingsinstelling onderworpen aan Titel 9 Boek 2 BW dan kan het niet voldoen ook betrekking hebben op de bij of krachtens de Wtb uitgevaardigde voorschriften. Voor een niet aan de Wtb onderwor-

pen, in Nederland gevestigde beleggingsinstelling gaat het om eventuele tekortkomingen ten opzichte van de bij of krachtens de Wtb uitgevaardigde voorschriften. Voor het niet voldoen aan de bepalingen van het Besluit beheer sociale-huursector respectievelijk het Besluit regeling jaarverslaggeving zorginstellingen zijn op woningcorporaties respectievelijk zorginstellingen de bepalingen van Titel 11 Boek 3 Rv van overeenkomstige toepassing.

Daar voor ondernemingen met statutaire zetel in Nederland die aan een beurs binnen de Europese Unie zijn genoteerd, de voor hen in de toekomst geldende internationale verslaggevingsstandaarden niet gelden als voorschriften die bij of krachtens het BW zijn uitgevaardigd, wordt, teneinde hier rekening mee te houden, Titel 11 Boek 3 Rv aangepast. Degenen die een onderneming voor de Ondernemingskamer kunnen dagvaarden zijn belanghebbenden, de advocaat-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam en – in het voorontwerp – de AFM indien het om de financiële jaarverslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen gaat.

Ten aanzien van degenen ter bescherming van wier belangen de jaarrekeningprocedure in het leven is geroepen, geldt dat zij altijd als belanghebbenden zullen worden erkend, zoals aandeelhouders, certificaathouders, ondernemingsraad en werknemers. Zou het om werknemers gaan en betwist de onderneming het belang, dan is het aan de onderneming aan te tonen dat de werknemer geen belang heeft. Gaat het om degenen die niet bij voorbaat horen tot de kring van personen ter bescherming van wier belangen de jaarrekeningprocedure in het leven is geroepen, dan zijn zij het die bij betwisting van belang moeten aantonen dat zij wel belang hebben. Als door het opheffen van een gestelde tekortkoming een nadeel voor de eiser verdwijnt of vermindert, heeft een eiser belang bij de procedure.

Een dagvaarding moet ook tijdig worden aangebracht. De hoofdregel is dat de vordering aanhangig moet worden gemaakt uiterlijk twee maanden na de vaststelling van de jaarrekening. Gaat het om stukken die ten kantore van het handelsregister worden neergelegd, dan gaat het om uiterlijk twee maanden na het depot van de jaarrekening. Hierbij gelden wel enkele bijzonderheden. Allereerst geldt dat als het gedeponeerde stuk een vastgestelde jaarrekening betreft, de datum van vaststelling door de algemene vergadering op het gedeponeerde stuk moet staan dan wel op een daaraan toegevoegde mededeling. Het nalaten hiervan verlengt de termijn gedurende welke de instelling van de jaarrekeningprocedure mogelijk is. Verder houdt de Kamer van Koophandel

en Fabrieken die het handelsregister bijhoudt, er een enigszins van het civiele recht afwijkende terminologie op na, waardoor nogal eens verwarring ontstaat. Het belang van een juiste terminologie houdt verband met de termijn gedurende welke de procedure kan worden ingesteld. In civielrechtelijke zin is er depot op het moment van inleveren bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken. Voor de rechtspleging wordt aangehouden de datum van opneming in het dossier die blijkt op het gedeponeerde stuk (naast de datum van inlevering). Dus als een kamer een jaarrekening een maand laat liggen, dan wordt de termijn van instelling voor een jaarrekeningprocedure verlengd. Is de termijn van instelling verstreken, dan kan voor een later bekend geworden tekortkoming alsnog een procedure worden ingesteld tot twee maanden nadat een belanghebbende daarvan in redelijkheid niet meer onkundig kon zijn, maar uiterlijk tot twee jaar na verloop van de gebruikelijke termijn.

De onderneming krijgt de gelegenheid om binnen de door de Ondernemingskamer gestelde termijn een conclusie van antwoord te nemen. In een nadien te wijzen tussenarrest roept de Ondernemingskamer de controlerend accountant op teneinde diens zienswijze te vernemen. De Ondernemingskamer had de goede gewoonte om de accountant te vragen zijn zienswijze op papier te stellen. Daarvan is de Ondernemingskamer afgestapt, hetgeen overigens voor de accountant geen beletsel hoeft te zijn om zijn zienswijze op papier te stellen en aan de Ondernemingskamer te doen toekomen. Partijen worden gelast op de dag dat de accountant wordt gehoord – het gaat om horen en niet om verhoren – aanwezig te zijn. De accountant wordt dus niet gehoord als een soort deskundige of getuige, maar in zijn rol van onafhankelijk openbaar accountant. Om die reden is de vraagstelling van de Ondernemingskamer tegenover de accountant anders en afstandelijker in vergelijking tot bijvoorbeeld het enquêterecht – althans, dat behoort ze te zijn. Ook partijen krijgen de gelegenheid aan de accountant vragen te stellen. Bij banken en Wtb-beleggingsinstellingen zal de Ondernemingskamer ook de DNB horen en bij verzekeringsmaatschappijen de PVK.

Na de hoorzitting krijgen de partijen de gelegenheid om een akte (soms conclusie) na het horen van de accountant te nemen. In het normale geval volgt er een mondelinge behandeling, althans als een der

partijen om pleidooi heeft gevraagd en komt er daarna eindarrest. Wijst de Ondernemingskamer het gevorderde toe dan geeft de Ondernemingskamer een bevel met nauwkeurige aanwijzingen omtrent de wijze waarop de jaarstukken moeten worden ingericht. Dit bevel kan mede of uitsluitend een of meer toekomstige jaarrekeningen met bijbehorende stukken betreffen. Betreft het bevel de bestreden jaarrekening, dan is van rechtswege de vaststelling vernietigd; de Ondernemingskamer kan de gevolgen van een vernietiging beperken. Met inachtneming van het bevel moeten de jaarstukken worden opgesteld en vastgesteld. Op verzoek van de onderneming kan de Ondernemingskamer wegens wijziging van omstandigheden een gegeven bevel met betrekking tot toekomstige jaarrekeningen intrekken na de partij op wiens vordering het bevel is gegeven in de gelegenheid te hebben gesteld te worden gehoord.

Tegen een arrest van de Ondernemingskamer staat geen hoger beroep open. Wel kan cassatie worden ingesteld. Als de uitspraak waarmee een jaarrekening is vernietigd onherroepelijk is geworden moet van de in de uitspraak opgenomen bevelen een afschrift ten kantore van het handelsregister waar de rechtspersoon is ingeschreven, worden neergelegd.

In het genoemde voorontwerp van wet toezicht financiële verslaggeving van beursgenoteerde onderneming wordt voorgesteld de rechtsopvolging over jaarrekeningen uit Rechtvordering te halen en over te brengen naar Boek 2 BW. Enigszins merkwaardig is dit wel omdat bij de wet waarmee de huidige jaarrekeningvoorschriften zijn gaan gelden (1984), de voorschriften over de rechtspleging inzake jaarrekeningen uit Boek 2 BW zijn gehaald en overgebracht werden naar Rechtsvordering. Voorts wordt in het voorontwerp voorgesteld de dagvaardingsprocedure te vervangen door een bezwaarschriftprocedure, de termijn waarbinnen de procedure aanhangig moet worden gemaakt te stellen op vier maanden, het verplicht door de Ondernemingskamer horen van de accountant af te schaffen en de Ondernemingskamer de bevoegdheid te geven om een of meer personen te benoemen teneinde de jaarstukken nader te onderzoeken.

Prof. mr. H. Beckman is advocaat bij Stibbe te Amsterdam en Hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.